

Mutyzm wybiórczy

Muzyzm wybiórczy

zaburzenie lękowe

Zaburzenie lękowe , które polega na wybiórczości mówienia

- Stały brak mówienia w sytuacjach społecznych, mimo, że dziecko jest w stanie mówić w innych, w znanych mu sytuacjach
- Brak mówienia w określonych sytuacjach przez okres minimum jednego miesiąca (nie bierze się pod uwagę pierwszego miesiąca w szkole lub przedszkolu)
- Niemówienie nie jest wynikiem braku wiedzy lub nieznanomości języka
- Brak mówienia nie da się wyjaśnić przez zaburzenia komunikacji lub inne nieprawidłowości

Mutyzm wybiórczy

zaburzenie lękowe

- ▶ **Mutyzm wybiórczy to rodzaj specyficznej fobii – lęk w fobii nie jest racjonalnie uzasadniony i nie jest świadomym wyborem dziecka**
- ▶ **Osoby z mutyzmem wybiórczym boją się mówić i być słyszane a czasem nawet widziane podczas mówienia**
- ▶ **Dziecko potrafi mówić adekwatnie do wieku i chce mówić a mimo to nie jest w stanie, lub mówi pojedyncze słowa, szeptem, do niektórych osób**

Mutyzm wybiórczy

zachowania dziecka z mutyzmem

- Unikanie kontaktu wzrokowego
- Nie uśmiecha się, twarz nie wyraża emocji
- Porusza się sztywno, w dziwny nienaturalny sposób
- Z trudnością używa zwrotów grzecznościowych
- Jest dobrym obserwatorem
- Jest wrażliwy, również na uczucia innych
- Jest inteligentne, spostrzegawcze, ciekawskie
- Potrzebuje więcej czasu by udzielić odpowiedzi na pytanie

Nieśmiałość

Muzyzm wybiórczy

Niepatologiczna cecha osobowości.

Zaburzenie psychiczne.

Bardziej spójny obraz funkcjonowania.

„Dwoje dzieci w jednym ciele”.

Problemy emocjonalne o łagodniejszym nasileniu. Niższy poziom leku

Poważniejsze problemy emocjonalne. Wyższy poziom lęku

Nie zakłóca codziennego funkcjonowania lub tylko je utrudnia. Dzieci nieśmiałe są w stanie publicznie czytać i odpowiadać, nieśmiałość nie uniemożliwia więc funkcjonowania w szkole.

Znacznie utrudnia lub uniemożliwia codzienne życie (komunikację, zgłaszanie potrzeb fizjologicznych, edukację, zakupy).

Nieśmiałość

Mutyzm wybiórczy

Zazwyczaj nie łączy się z innymi zaburzeniami.

Często łączy się z innymi zaburzeniami i trudnościami (np. fobią społeczną, moczeniem, tikami, zaburzeniami psychosomatycznymi, niejedzeniem lub niekorzystaniem z toalety poza domem).

Większa elastyczność schematów poznawczych. Dzieci nieśmiałe nie reagują w tak gwałtowny sposób na drobną zmianę.

Sztywność schematów poznawczych przejawiająca się reagowaniem frustracją na drobne zmiany w danym obszarze, np. przestawienie przedmiotu

Dłuższy pobyt w danym środowisku poprawia funkcjonowanie. Im więcej czasu bez interwencji, tym bardziej nasilają się objawy

Wsparcie psychologiczne zazwyczaj przynosi szybkie postępy. Konieczna jest terapia, często długoterminowa

Mutyzm wybiórczy

czynniki przyczyniające się

Czynniki predysponujące

Uwarunkowania genetyczne, np.

- występowanie w rodzinie osób wrażliwych, lękowych, nieśmiałych, z MW
- trudności na tle logopedycznym lub językowym
- lęk separacyjny
- perfekcjonizm
- wrażliwość sensoryczna

Mutyzm wybiórczy

czynniki przyczyniające się

Czynniki wywołujące

Dziecko łączy mówienie z sytuacją bardzo wysokiego, stresu i niepokoju, co może być spowodowane przez np.:

- separację od rodziców
- nieznane otoczenie
- hałaśliwe otoczenie
- utrata kogoś bliskiego
- lub też unikanie mówienia może być modelowane przez rodzica lub rodzeństwo

Mutyzm wybiórczy

czynniki przyczyniające się

Czynniki podtrzymujące

To reakcja otoczenia na brak mowy, która potęguje i podtrzymuje strach przed mówieniem, np.:

- presja na mówienie (oczekiwanie, że dziecko odpowie)
- dezaprobata/kara za brak mowy
- przypisanie „łatki” niemówiącego
- brak potrzeby zmiany
- oczekiwanie na zmianę bez zrozumienia istoty zaburzenia i odpowiednich działań

Konsekwencje nieleczzonego mutyzmu

Nieleczony mutyzm pogłębia się i prowadzi do negatywnych następstw, z którymi dziecko będzie musiało się zmagać w okresie młodzieńczym i w dorosłości. Należą do nich :

- pogłębiający się lęk
- depresja i ujawnianie się innych zaburzeń
- izolacja społeczna, wycofanie
- niska samoocena, brak pewności siebie
- niechęć wobec szkoły, trudności w nauce, rezygnacja z edukacji
- zaniżony poziom osiągnięć w szkole
- podejmowanie prób radzenia sobie za pośrednictwem używek
- myśli i próby samobójcze

Mutyzm wybiórczy

pomoc

➤ **Kto może pomóc???**

➤ **KAŻDY**

➤ **JAK może pomóc???**

ZDJAĆ PRESJĘ Z MÓWIENIA JEDNOCZEŚNIE STWARZAJĄC OKAZJĘ DO KOMUNIKACJI

UMOŻLIWIĆ UJAWNIANIE TEGO, CO DZIECKO UMIE I DO CZEGO JEST ZDOLNE

STAWIAĆ OCZEKIWANIA NA MIARĘ MOŻLIWOŚCI DZIECKA Z MW

Mutyzm wybiórczy - pomoc

Mutyzm wybiórczy pomoc

Kto powinien prowadzić terapię dziecka z mutyzmem wybiórczym?

- **Każdy może pomóc dziecku z mutyzmem wspierając jego komunikację**
- **Nie każdy może prowadzić terapię zaburzeń lękowych**
- **Wiodącą terapię powinien prowadzić psycholog lub psychoterapeuta przygotowany do prowadzenia terapii zaburzeń lękowych**
- **Terapia logopedyczna może być pomocna, ale nie powinna być jedyną formą pomocy dla dziecka z mutyzmem**

Mutyzm wybiórczy pomoc

- ▶ Nauczycielu jesteś pierwszą osobą, która może zauważyć u dziecka problem z komunikacją werbalną poza domem.
- ▶ Im szybciej problem zostanie dostrzeżony i wdrożone zostaną właściwe działania, tym większa szansa na szybsze jego pokonanie.

Mutyzm wybiórczy pomoc

Uczucia nauczycieli dziecka z mutyzmem

- Zagubienie
- Lęk
- Bezradność
- Frustracja
- Złość
- Ignorancja
- Chęć pomocy
- Empatia

Mutyzm wybiórczy pomoc

Budujący komunikację nauczyciel

- Empatyczny
- Pozytywnie wykorzystujący swój autorytet
- Budujący więź z dzieckiem
- Stawiający dziecku realistyczne wymagania
- Współpracujący z rodzicami
- Wyznaczający dziecku granice
- Nie wzmacniający problemu dziecka nadmierną uwagą
- Budujący tożsamość dziecka jako odważnej osoby